

III. STUDII, DISCUȚII, COMENTARII (R. MOLDOVA ȘI UCRAINA)

CONȚINUTUL ȘI LIMITELE JUDECĂRII CAUZEI DUPĂ CONȚINUTUL ÎNVINUIRII FORMULATE ÎN RECHIZITORIU, CONFORM PRACTICII REPUBLICII MOLDOVA

*Drd. Valeria PANTEA,
Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne
al Republicii Moldova*

Abstract

According to the national legislation and doctrine, the criminal trial is shaped by bringing before the justice the criminal legal report, due to which a series of rights and obligations are born and modified between the subjects of this report, a fact for which it is capitalized, thus, on behalf of the state and society, its right to punish. Therefore, the indictment (accusation) as a stage of criminal proceedings is also of great importance in the process of combating and preventing the commission of new crimes, because, by exercising it, the criminals are brought before the courts in order to apply the sanctions provided by the law, which is why, in this sense, establishing the limits of the trial of a case depending on the content of the accusation formulated in the indictment is of particular importance for ensuring a fair and equitable criminal process that contributes to the efficient management of judicial resources and to ensuring the consistency and predictability of judicial decisions.

Keywords: *criminal proceedings, accusation, indictment, judgment, limits.*

Dispozițiile art. 325 alin. (1) CPP al RM prevăd faptul că judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu¹, acesta fiind punctul de pornire a examinării cauzei. Această regulă este subordonată principiului contradictorialității, în conformitate cu care instanța de judecată are un rol pasiv în rezolvarea disputei dintre părți. În alte cuvinte, instanța nu are autoritatea de a interveni în modificarea învinuirii din proprie inițiativă, fiind obligată să se limiteze la examinarea cauzei în cadrul limitelor obiectului pentru care a fost sesizată.

¹ Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104-110. În vigoare din 12 iunie 2003.

Conform acestei dispoziții legale, modificarea învinuirii în instanța de judecată este permisă numai dacă sunt îndeplinite două condiții în mod cumulativ: aceasta nu duce la o înrăutățire a situației inculpatului și nu încalcă dreptul său la apărare.

Aceste două condiții reprezintă aspecte cruciale care trebuie luate în considerare de către instanță în timpul procesului judiciar. În primul rând, modificarea învinuirii nu trebuie să conducă la o înrăutățire a situației inculpatului, ceea ce înseamnă că noua încadrare juridică sau adăugarea de circumstanțe nu ar trebui să agraveze pedeapsa sau să creeze alte consecințe nefavorabile pentru inculpat.

În al doilea rând, modificarea învinuirii nu trebuie să încalce dreptul inculpatului la apărare. Acest lucru înseamnă că inculpatul trebuie să aibă posibilitatea de a se pregăti și de a-și exercita apărarea în cadrul noilor încadrări juridice sau a circumstanțelor adăugate.

Astfel, condițiile date constituie un cadru legal esențial pentru asigurarea justiției și echității în procesul penal, garantând că orice modificare a învinuirii este făcută în conformitate cu drepturile și interesele inculpatului, din ce se desprinde idea că responsabilitatea instanței de judecată constă și în asigurarea faptului că aceste condiții sunt respectate în timpul procesului și că orice modificare a învinuirii este justificată și legală.

În acest mod, instanța de judecată în urma examinării cauzei, poate reține în sarcina inculpatului o învinuire ce exclude forma calificată, unele circumstanțe agravante sau în genere poate reține o încadrare bazată pe un alt articol, decât cel indicat în rechizitoriu, învinuire care are o repercusiune mai puțin împovărătoare pentru inculpat, în raport cu cea indicată în rechizitoriu”. Aceasta derivă din raționamentul *a fortiori*, potrivit căruia dacă instanța poate adopta o sentință de achitare, atunci firește că instanța nu este legată de constatările din rechizitoriu².

Se cere de remarcat că art. 325 CPP nu limitează în mod absolut dreptul instanței de a interveni în situația de drept și de fapt și a o modifica în momentul când pronunță sentința. Prin urmare, după analiza atentă a cazului, instanța poate concluziona că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă decât cea menționată inițial în rechizitoriu. De asemenea, instanța poate recunoaște circumstanțe atenuante, chiar dacă acestea nu au fost menționate inițial, poate constata existența unor motive care pot exclude caracterul penal al faptei, și poate decide să îl absolve de răspundere penală sau de aplicarea unei pedepse.

În cazul de față, este aplicabil raționamentul – odată ce instanța poate pronunța o sentință de achitare, cu atât mai mult este admis ca instanța să nu fie legată de constatările din rechizitoriu³.

Modificarea la care facem referire nu trebuie să transforme complet natura învinuirii inițiale, întrucât acest lucru ar încălca dreptul la apărare al inculpatului.

² Neagu I., Damaschin I. *Tratat de procedură penală. Partea specială*. Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 757.

³ Dolea Igor, *Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Comentariu aplicativ)*, p. 1160.

În acest caz, inculpatul ar fi lipsit de posibilitatea de a-și pregăti o apărare adecvată în fața unei noi acuzații pe care nu o cunoștea anterior⁴.

Un exemplu elocvent în acest caz este cauza Adrian Constantin vs. România din 12.04.2011⁵. În speță, prin rechizitoriu reclamantul era acuzat de comiterea intenționată a unui abuz în serviciu, fapt nerecunoscut de tribunal, acesta achitându-l, soluția fiind menținută de instanța apel. Ulterior instanța de recurs a schimbat încadrarea juridică a faptelor de care reclamantul era acuzat, și l-a condamnat pentru neglijență în serviciu, infracțiune mai ușoară⁶.

Analizând cauza, CEDO a reamintit că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblu acesteia. Dispoziția art. 6 par. 3 exprimă necesitatea acordării unei atenții deosebite notificării „acuzații”. Curtea nu a contestat dreptul Curții Supreme de Justiție de a schimba încadrarea juridică a acuzații. Cu toate acestea, a remarcat că acest drept era însoțit de garanții procedurale în favoarea inculpatului. De fapt, conform legislației interne, atunci când instanța consideră că încadrarea juridică a faptelor stabilită în actul de trimitere în judecată trebuie modificată, va solicita părților să își exprime opinia cu privire la acest subiect și va informa inculpatul că are dreptul de a solicita amânarea ședinței pentru a-și putea pregăti apărarea sau de a cere examinarea cauzei la sfârșitul ședinței.

Analizând cazul în discuție sub aspectul respectării dreptului la un proces echitabil, observăm că echitatea procesului nu poate fi restabilită în cazul în care reincadrarea juridică a faptelor este efectuată de către cea mai înaltă instanță în grad și în ultimă instanță. Mai precis, în cadrul instanței superioare naționale pot fi examinate doar aspecte de drept, iar hotărârea acesteia nu poate fi contestată, fiind declarată definitivă și irevocabilă. În acest sens, instanța de recurs trebuie să manifeste cea mai mare prudență în ceea ce privește reconsiderarea încadrării juridice a faptelor, deoarece echitatea procesului nu poate fi restabilită în alt mod. În acest fel, este afectat în mod concret, efectiv și în timp util dreptul inculpatului la apărare⁶.

Învinuirea, formulată în ordonanța de punere sub învinuire poate fi modificată „atât în faza de urmărire penală, cât și în cadrul fazelor judiciare, iar legea procesual penală, în acest sens se conduce de principiul variabilității învinuirii, stabilind cerințe și limite dure în privința modificării învinuirii și o ordine procesuală strict reglementată în acest sens. Dacă la faza urmăririi penale legea oferă posibilitatea oricărei modificări a învinuirii cu respectarea ordinii procesuale corespunzătoare, apoi în cadrul fazelor judiciare, și în special la examinarea cauzei penale în

⁴ Soroceanu Igor, Importanța promovării corectitudinii privind ambalarea diverselor mijloace materiale de probă în societatea contemporană. În: Materialele Conferinței „Asigurarea expertizei științifice ale politicilor naționale ca unul din obiectivele esențiale ale centrelor de cercetare”, din 16.10.2020, Chișinău, Republica Moldova, ISBN 978-9975-3471-6-7, pp.165-188.

⁵ Hotărârea CEDO, cauza Cauza Adrian Constantin vs. România din 12.04.2011, disponibil pe: [hudoc.echr.coe.int/eng#{"itemid":\["001-123828"\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{) (accesat la 14.04.2024).

⁶ Soroceanu Igor, Premisele determinării cursului politic al Republicii Moldova spre instituirea statului de drept. În: Revista MoldoscoPie, ISSN 1812-2566, E-ISSN 2587-4063, nr.4/2021, pp. 48-57.

instanța de fond, modificarea învinuirii este admisă doar în anumite limite și cu respectarea condițiilor prevăzute expres de lege⁷.

O cerință crucială impusă de legislația procesual-penală pentru desfășurarea ședințelor de judecată este examinarea în instanță doar a acuzației prezentate inculpatului în conformitate cu ordinea procedurală stabilită de lege.

Această prevedere este esențială pentru asigurarea unui proces echitabil și respectarea drepturilor individuale. Prin urmare, instanța este obligată să se concentreze exclusiv asupra acuzațiilor și a probelelor aduse în sprijinul acestora în conformitate cu procedura legală, garantând astfel că inculpatul este conștient de învinuirea care i se aduce și că își poate exercita dreptul la apărare în mod adecvat⁸.

În rândul doctinarilor domină diverse opinii în privința noțiunii de „*modificare a învinuirii*”, iar conform uneia prin modificarea învinuirii în sens material recunoaște operarea modificărilor în textul acesteia de către persoanele oficiale, care influențează asupra esenței, volumului și caracterului învinuirii, din care considerent este necesară respectarea ordinii procesuale stabilite de lege⁹.

Autorul T. Dobrovoliscaia consideră că învinuirea este modificată atunci când schimbările sunt operate în raport cu în conținutul faptic sau juridic al învinuirii anterioare, aceste schimbări fiind reflectate într-un document procesual-penal corespunzător¹⁰.

Cercetătorul S. Macarov subînțelege prin modificarea învinuirii în ședința de judecată schimbarea volumului, conținutului și formulării învinuirii și aducerea lor în conformitate cu circumstanțele și cerințele stabilite pentru examinarea probelor în ședința de judecată¹¹.

Autorii ruși T. Dobrovoliscaia și E. Bravilova sunt de părerea că prin modificarea învinuirii se subînțelege operarea rectificărilor, de către persoanele competente, care se reflectă asupra esenței, volumului și caracterului acuzării, în condițiile respectării regulilor procesuale. De asemenea, în opinia lor, faptul că nu este permisă o agravare a situației inculpatului constituie o garanție fundamentală în dreptul penal, în timp ce neacceptarea încălcării dreptului său la apărare reprezintă o garanție esențială în procedura penală. Aceste garanții asigură că inculpatul nu este supus unor tratamente injuste sau abuzive și că îi este acordată oportunitatea

⁷ Бравилова Е. А. Пределы судебного разбирательства. Диссертация кандидата юридических наук. Екатеринбург, 2004, р. 238.

⁸ Soroceanu Igor, Urmărirea penală – fază remarcabilă a examinării cauzei în vederea stabilirii adevărului. În: Revista Națională de Drept, ISSN 1811-0770, nr.10-12 (240-242) 2020, pp. 113-118.

⁹ Фаткуллин Ф. Н. Изменение обвинения. Москва, 1971, р. 164.

¹⁰ Добровольская Т. Н. Изменение обвинения в судебных стадиях советского уголовного процесса. М., 1977, р. 112.

¹¹ Макаров С. Изменение квалификации преступлений в судебном разбирательстве. // Уголовное право, №2/2003, р.168.

de a-și exercita în mod adecvat drepturile pe durata procesului penal. Prin respectarea acestor principii, se promovează un proces echitabil și se menține integritatea și justiția în sistemul de drept penal¹².

Agravarea situației învinutului, conform doctrinei, „are loc în cazurile în care prin modificarea circumstanțelor faptice, a formulării juridice și a calificării infracțiunii survin consecințe juridico-penale mai nefavorabile pentru inculpat în raport cu învinuirea adusă inițial”.

Pentru modificarea învinuirii este necesară respectarea condițiilor care impun cerințe juridico-penale și de drept procesual-penal în privința acuzării noi. Aceste condiții stabilesc că acțiunile inculpatului, calificate conform unei norme penale noi:

- a) anterior acestea ar fi fost invocate în cauza penală;
- b) nu există semnele care după natural or ar duce la agravarea infracțiunii;
- c) nu se deosebesc substanțial, în baza circumstanțelor faptice, de învinuirea reflectată în dosarul remis instanței de judecată;
- d) modificarea învinuirii nu agravează poziția inculpatului și nu încalcă dreptul lui la apărare;
- e) acuzatorul nu a renunțat la învinuire în cadrul ședinței preliminare.

În astfel de cazuri, instanțele vor ține cont de faptul că învinuirea se consideră mai gravă în cazul când se aplică o altă normă de lege (articol, alineat, literă), sancțiunea căreia prevede o pedeapsă mai severă, în învinuire se introduc fapte și episoade adăugătoare, care nu au fost puse la baza învinuirii inculpatului inițial, semne calificative, circumstanțe agravante, care atrag după sine modificarea încadrării în baza unei norme ce agravează pedeapsa sau majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimația juridică a celor săvârșite¹³.

Mulți autori susțin că nu este posibilă identificarea unei liste exhaustive și precise a modificărilor, care ar putea fi recunoscute de către instanță ca substanțiale în toate cazurile sau în anumite situații în parte¹⁴.

De asemenea, nu putem fi de acord categoric cu faptul că învinuirea se va deosebi de fiecare dată substanțial de cea inițială, în cazul în care suferă schimbări forma de vinovăție, locul, timpul, modul sau motivele comiterii infracțiunii. În legătură cu acest fapt, gradul de modificare a învinuirii trebuie determinat de instanța de judecată, reieșind din circumstanțele faptice ale cauzei penale¹⁵.

¹² Soroceanu Igor, Reflecții juridice privind rolul principiului contradictorialității în procesul penal. În Revista DREPTUL, [Revista DREPTUL este încadrată în categoria B+, este indexată în bazele de date internaționale recunoscute pentru domeniul științelor juridice conform Ordinului ministrului ECTS nr.4691/2011, CNC SIS – cod 611, România], ISSN – 1018-0435, nr.7/2018, pp.85-90.

¹³ Hotărârea Plenumului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19.06.2006 „Cu privire la sentința judecătorească”.

¹⁴ Soroceanu Igor, Caracteristica generală și definirea conceptului de „omor simplu”. În: Revista Intellectus, ISSN 1810-7079, nr.3-4/2021, pp. 161-165.

¹⁵ Резник Г. Изменение обвинения в приговоре. // Советская Юстиция, №22/1970, p. 24.

O altă condiție obligatorie referitoare la modificarea învinuirii ține de asigurarea dreptului la apărare al inculpatului¹⁶. Prin modificarea învinuirii care atrage după sine încălcarea dreptului învinuitului la apărare se are în vedere situația în care „învinuirea modificată înregistrează o deosebire substanțială a noii învinuiri în latura circumstanțelor faptice în comparație cea inițială, indiferent de gravitatea ei, când, în locul unor fapte incriminate inițial sunt invocate altele, când infracțiunea este recalificată în temeiul unei norme penale care prevede răspunderea pentru o altă faptă, inclusiv și atunci când ea este și mai puțin gravă”¹⁷.

Spre exemplu, acest lucru ar putea fi cauzat de survenirea unor noi aspecte de fapt care, deși nu aduc prejudicii situației inculpatului, totuși necesită efectuarea de investigații suplimentare și timp pentru ca inculpatul să își poată pregăti apărarea conform procedurilor stabilite de legea procesual-penală.

Aceste circumstanțe noi pot implica, de exemplu, descoperirea unor noi dovezi sau informații care pot fi relevante pentru caz și care necesită examinare și evaluare suplimentară. În acest context, inculpatul trebuie să aibă suficient timp și resurse pentru a răspunde adecvat acestor aspecte noi, asigurându-se astfel că procesul este echitabil și că drepturile sale sunt respectate.

În instanța de judecată, învinuirea poate fi modificată de acuzatorul de stat, care reprezintă învinuirea din numele statului în cauzele penale în instanța de judecată. El este un participant independent, care acționează în baza propriei convingeri, bazate pe circumstanțele cauzei. Nimeni nu este în drept să influențeze opinia acuzatorului de stat în privința învinuirii susținute.

În cadrul instanței de judecată, procurorul fiind considerat reprezentant al statului în cazurile penale, acționând în conformitate cu propria sa convingere, bazată pe circumstanțele specifice ale fiecărui caz. are dreptul să modifice învinuirea. De asemenea el trebuie să fie liber să evalueze probele și să decidă asupra încadrării juridice a faptelor în funcție de interpretarea sa a legii și de evaluarea circumstanțelor concrete ale fiecărui caz. Această libertate de acțiune a acuzatorului de stat este un element crucial al unui sistem judiciar și impune respectarea independenței sale în procesul de urmărire penală și judecată¹⁸.

În situația în care procurorul ierarhic superior consideră că acuzatorul de stat nu își îndeplinește corect obligațiile de serviciu sau că există divergențe de opinie între ei, acesta poate decide să îl înlocuiască, dar nu poate să îi impună să acționeze împotriva propriilor convingeri.

¹⁶ Soroceanu Igor, Aspecte istorico-științifice privind semnificația principiului contradictorialității în procesul penal al Republicii Moldova. În: Revista Legea și viața, ISSN 1810-309X, nr.3 (315) 2018, pp. 47-50.

¹⁷ Загорский Г. И. Актуальные проблемы судебного разбирательства по уголовным делам: учебно-практическое пособие. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2021, p. 360.

¹⁸ Soroceanu Igor, Individualizarea pedepselor. În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, CZU 34:355.232(478-25)(082).

Această reglementare este crucială pentru menținerea independenței și imparțialității procesului penal. Asigurându-se că acuzatorul de stat are libertatea de a acționa conform propriei sale convingeri, se garantează că deciziile în materie penală sunt luate pe baza criteriilor legale și obiective, și nu sunt influențate de presiuni exterioare sau de interese politice sau personale.

Este important ca procurorul ierarhic superior să respecte independența și autoritatea acuzatorului de stat și să nu îi impună decizii care ar putea afecta integritatea procesului penal sau credibilitatea sistemului judiciar. Această abordare contribuie la asigurarea unui proces echitabil și la respectarea drepturilor individuale în cadrul justiției penale.

Așadar, legea procesual-penală fixează condițiile modificării învinuirii în instanța de fond de către acuzatorul de stat. Acesta poate modifica acuzarea în sensul atenuării prin:

- 1) excluderea din calificarea juridică a faptei a semnelor infracțiunii care agravează pedeapsa;
- 2) excluderea din învinuire a referirii la o anumită normă de drept penal, a cărei încălcare era imputată în rechizitoriu sau în ordonanța de punere sub învinuire, dacă fapta incriminată inculpatului este prevăzută de o altă normă penală;
- 3) recalificarea faptei în conformitate cu prevederile legii penale care prevede o pedeapsă mai blândă.

În literatura de specialitate se discută întrebarea privind necesitatea perfectării modificării învinuirii în instanța de judecată printr-o ordonanță emisă în acest sens¹⁹. Or, susținem poziția autoarei E. Bravilova care susține că această procedură de modificare a învinuirii nu doar că nu necesită cheltuieli în plus și nu tergiversează examinarea cauzelor, ci este una rațională, deoarece modificarea învinuirii de către acuzator trebuie realizată cu respectarea condițiilor legale care nu admit agravarea situației inculpatului și încălcarea dreptului acestuia la apărare²⁰.

Este important să se asigure că toți participanții la proces sunt tratați cu echitate și că interesele lor legale și legitime sunt luate în considerare. În cazul unei modificări a învinuirii în scopul atenuării, este esențial să se asigure că drepturile părții vătămate și interesele justiției nu sunt neglijate. Unii cercetători susțin că acceptarea de către instanță a propunerii procurorului privind modificarea învinuirii în sensul atenuării nu trebuie limitată de o asemenea condiție cum este acordul părții vătămate privind încetarea procesului, deoarece ar fi incorect să condiționăm urmărirea în cazurile de acuzare publică de prezența voinței persoanei particulare în acest sens.

¹⁹ Мешков М. В. Общие условия судебного разбирательства. Уголовный процесс: Сборник учебных пособий. Особенная часть. Выпуск 3. М., 2003.

²⁰ Бравилова Е. А. Пределы судебного разбирательства. Диссертация кандидата юридических наук. Екатеринбург, 2004, р. 238.

Alții sunt de părerea că partea vătămată, nefiind de acord cu aprecierea juridică a faptei comise de învinuit, trebuie să aibă dreptul de a contesta sentința. Totodată, ea nu are dreptul de a susține acuzarea inițială în cauzele de acuzare publică în locul procurorului.

Susținem că în ultima perioadă interpretarea corectă a cerințelor de neadmitere a agravării situației inculpatului și a încălcării dreptului său la apărare a devenit extrem de importantă. Acest lucru este deosebit de relevant având în vedere că legislația procesual-penală a eliminat necesitatea restituirii cauzelor penale procurorului pentru modificarea învinuirii.

Este crucial să se înțeleagă că aceste cerințe sunt fundamentale pentru menținerea echilibrului și integrității procesului penal. Eliminarea instituției restituirii cauzelor penale pune o presiune suplimentară asupra instanțelor de a asigura că inculpatul beneficiază de un proces echitabil și că drepturile sale fundamentale sunt respectate pe deplin.

În concluzie, afirmăm faptul că interpretarea corectă și aplicarea riguroasă cerințe anterior enunțate este esențială pentru menținerea încrederii în sistemul judiciar și pentru asigurarea unei justiții echitabile pentru toți participanții la procesul penal. Este responsabilitatea instanțelor de a se asigura că deciziile lor sunt în conformitate cu principiile dreptului și că inculpatul are oportunitatea de a-și exercita în mod adecvat drepturile de apărare.

Prin urmare, este important să se interpreteze corect și să se aplice în mod riguros cerințele legate de neadmiterea agravării situației inculpatului și de respectarea dreptului său la apărare. Aceasta este fundamentală pentru menținerea încrederii publicului în sistemul judiciar și pentru asigurarea unei justiții echitabile pentru toți cei implicați în procesul penal.

Responsabilitatea instanțelor este să ia decizii în conformitate cu principiile și valorile fundamentale ale dreptului, garantând astfel un proces corect și imparțial. Inculpatul trebuie să aibă posibilitatea de a-și exercita în mod adecvat drepturile de apărare, având acces la mijloacele necesare pentru a-și prezenta cazul și a fi ascultat în mod corespunzător de către instanță.

Această abordare asigură că justiția este aplicată în mod corect și că toți participanții la proces sunt tratați cu respect și echitate. Este esențial ca instanțele să fie vigilente în respectarea acestor principii pentru a menține integritatea și credibilitatea sistemului judiciar.

Bibliografie

1. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 104-110. În vigoare din 12 iunie 2003.

2. Neagu I., Damaschin I., *Tratat de procedură penală. Partea specială*. Editura Universul Juridic, București, 2015.
3. Dolea Igor, *Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Comentariu aplicativ)*.
4. Hotărârea CEDO, cauza Cauza Adrian Constantin vs. România din 12.04.2011, disponibil pe: [hudoc.echr.coe.int/eng#{\"itemid\":\[\"001-123828\"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng#{\) (accesat la 14.04.2024)
5. Бравилова Е. А. Пределы судебного разбирательства. Диссертация кандидата юридических наук. Екатеринбург, 2004.
6. Фаткуллин Ф. Н. Изменение обвинения. Москва, 1971.
7. Добровольская Т. Н. Изменение обвинения в судебных стадиях советского уголовного процесса. М., 1977.
8. Макаров С. Изменение квалификации преступлений в судебном разбирательстве. // Уголовное право, №2/2003.
9. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 19.06.2006, „Cu privire la sentința judecătorească”.
10. Резник Г. Изменение обвинения в приговоре. // Советская Юстиция, №22/1970.
11. Загорский Г. И. Актуальные проблемы судебного разбирательства по уголовным делам: учебно-практическое пособие. Изд. ПРОСПЕКТ. М., 2021.
12. Мешков М. В. Общие условия судебного разбирательства. Уголовный процесс: Сборник учебных пособий. Особенная часть. Выпуск 3. М., 2003.
13. Бравилова Е. А. Пределы судебного разбирательства. Диссертация кандидата юридических наук. Екатеринбург, 2004.
14. Soroceanu Igor, *Importanța promovării corectitudinii privind ambalarea diverselor mijloace materiale de probă în societatea contemporană*. În: *Materialele Conferinței „Asigurarea expertizei științifice ale politicilor naționale ca unul din obiectivele esențiale ale centrelor de cercetare”*, din 16.10.2020, Chișinău, Republica Moldova, ISBN 978-9975-3471-6-7.
15. Soroceanu Igor, *Premisele determinării cursului politic al Republicii Moldova spre instituirea statului de drept*. În: *Revista Moldoscopie*, ISSN 1812-2566, E-ISSN 2587-4063, nr. 4/2021.
16. Soroceanu Igor, *Urmărirea penală – fază remarcabilă a examinării cauzei în vederea stabilirii adevărului*. În: *Revista Națională de Drept*, ISSN 1811-0770, nr. 10-12 (240-242)/2020.
17. Soroceanu Igor, *Reflecții juridice privind rolul principiului contradictorialității în procesul penal*. În *Revista DREPTUL*, {Revista DREPTUL este încadrată în categoria B+, este indexată în bazele de date internaționale recunoscute pentru domeniul științelor juridice conform Ordinului ministrului ECTS nr.4691/2011, CNCSIS – cod 611, România}, ISSN – 1018-0435, nr.7/2018.

18. Soroceanu Igor, Caracteristica generală și definirea conceptului de „omor simplu”. În: Revista Intellectus, ISSN 1810-7079, nr.3-4/2021, pag.161-165.

19. Soroceanu Igor, Aspecte istorico-științifice privind semnificația principiului contradictorialității în procesul penal al Republicii Moldova. În: Revista Legea și viața, ISSN 1810-309X, nr.3 (315) 2018, pag.47-50.

20. Soroceanu Igor, Individualizarea pedepselor. În: Analele Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, CZU 34:355.232(478-25)(082).